

۲۰۱۷/۰۲/۱۷

جليل غني

حکمتيار و معادله سياسي افغانستان

قسمت دوم

حالا که تقريباً شانزده سال از حکومت و نظام جدیدی در افغانستان و بیست و چهار سال از سقوط آخرین حکومت تحت الحمايه اتحاد شوروی سابقه و حزب دموکراتیک خلق میگذرد حزب اسلامی و رهبر آن آقای حکمتیار تحت شرایطی که تقريباً همه خواسته های او را بر آورده می سازد دروازه صلح را می کوبد و می خواهد به حیث یک حزب سیاسی رسماً در داخل افغانستان فعالیت های سیاسی نماید و دیگر گویا از جنگ خسته شده و الطافش شامل حال ملتی شده که از زهر پاشی های سالهای 1960 بر رخسار محصلات و مخالفان و زهر آلود ساختن چاه های آب مکاتب تا بم باری ها و راکت پراگنی ها از تقريباً پنجاه و پنج سال به این طرف رنج کشیده اند. به بینیم که شرایط

صلح چیست و موافقتنامه بين شوراي عالی صلح و حزب اسلامی چه چگونه است:

در مقدمه این توافقنامه آمده است: «از آن جایی که پایان عاجل جنگ، استقرار صلح پایدار و تأمین امنیت و عدالت در افغانستان از خواسته های اساسی ملت بوده و متضمن بقاء و ارتقاء افغانستان سر بلند، آزاد، مستقل و مترقی است. مسئولیت فرد فرد این کشور و تمامی افشار سیاسی مطرح در قضایای کشور است تا دست به هم داده و در راه تحقیق این اهداف مشترکاً کار نمایند.»

درک وضعیت کنونی در کشور ایجاب می نماید تا عوامل جنگ تحمیلی، بی ثباتی، بی امنی ها و بی عدالتی ها از میان برداشته شوند و با هر آنچه وحدت ملی، استقلال، حاکمیت ملی و تمامیت ارضی کشور را تهدید کند، مشترکاً مبارزه صورت گیرد. نظام در خدمت مردم و مورد حمایت شان قرار داشته باشد؛ قانون اساسی کشور و تمامی ارزش های اسلامی و ملی از سوی تمامی احزاب و نهاد های سیاسی و اجتماعی محترم شمرده شوند.»

با توجه به این اهداف، دولت جمهوری اسلامی افغانستان و حزب اسلامی افغانستان بر مواد ذیل به توافق رسیدند:

متن کامل موافقتنامه صلح دولت افغانستان با حزب اسلامی حکمتیار (کابل: ۲۱ سنبله ۱۳۹۵)

فصل اول: اصول اساسی

ماده اول:

دو طرف با ایمان مستحکم و تزلزل ناپذیر به خداوند متعال و اعتقاد راسخ به دین مقدس اسلام، خود را به پیروی بلائید و شرط از اصول والای این دین مکلف دانسته و آن را هدف خویش قرار می دهند.

ماده دوم:

دو طرف معتقدند که اصول و رهنمود های دینی پایه اصلی تمامی قوانین و اجرائیات دولتی خواهد بود، همان گونه که ماده های دوم و سوم قانون اساسی کشور نیز بر آن تاکید دارد که «دین دولت جمهوری اسلامی افغانستان دین مقدس اسلام بوده و در افغانستان هیچ قانونی نمی تواند مخالف اعتقاد ها و احکام دین مقدس اسلام باشد.»

ماده سوم:

طرفین بر این باورند که تمام مردم اعم از زن و مرد، بدون تبعیض و امتیاز در برابر قانون حق و مسئولیت مساوی و برابر دارند. افغانستان واحد و یکپارچه به همه اقوام و مردم غیور این سر زمین تعلق داشته و حاکمیت ملی حق مسلم ملت می باشد که آن را بطور مستقیم و یا توسط نمایندگان منتخب خویش اعمال می نماید.

ماده چهارم:

هر دو طرف از خروج نیرو های نظامی خارجی بر اساس موافقت نامه ها برای تحکیم حاکمیت ملی و منافع کشور حمایت نموده و باور دارند که افغانستان ها می توانند از طریق این وحدت و همبستگی، بحران ناشی از جنگ را مهار و با تهدیدها مقابله نمایند.

فصل دوم: تعهدات طرفین

بخش اول: تعهدات دولت جمهوری اسلامی افغانستان

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې دليکنيزې ښي پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خير و لولئ

ماده پنجم:

دولت جمهوری اسلامی افغانستان تضمین می‌کند که با امضای این موافقتنامه، در تماس با شورای امنیت سازمان ملل متحد و تمامی دول و نهاد های ذیربط، به خاطر قطع دائمی جنگ و برقراری صلح و امنیت پایدار در افغانستان روند رفع تمام تحریم های را که در مورد حزب اسلامی افغانستان، رهبر و اعضای آن وضع شده با ارایه تقاضای رسمی مبنی بر رفع تحریم ها آغاز نماید.

همچنین دولت افغانستان مکلف است تا در این راستا با استفاده از تمامی امکانات تلاش های همهجانبه را بهکار گیرد تا هر نوع تحریم بر علیه رهبر و اعضای حزب اسلامی در اسرع وقت از میان برداشته شود.

ماده ششم:

دولت جمهوری اسلامی افغانستان همزمان با امضای این موافقتنامه رسماً اعلام می‌دارد که رهبر حزب اسلامی افغانستان و دیگر شخصیت های برجسته آن می‌توانند در هر جای از این کشور که خواسته باشند مطابق با قوانین کشور آزادانه زندگی نمایند و دولت جمهوری اسلامی افغانستان خود را مکلف به تأمین شرایط لازم و مساعد برای تحقق این شرایط می‌داند.

ماده هفتم:

دولت جمهوری اسلامی افغانستان متعهد می‌گردد که رسماً اعلام نماید که حق فعالیت سیاسی حزب اسلامی را در تمامی ابعاد سیاسی و اجتماعی مطابق با قوانین جاری در کشور به رسمیت شناخته و در تحقق آن همکاری همه جانبه نموده و حزب اسلامی می‌تواند در انتخابات ریاست جمهوری، پارلمانی و ولایتی، شهری و بناروالی شرکت نموده و نامزد داشته باشد.

ماده هشتم:

دولت جمهوری اسلامی افغانستان متعهد می‌گردد تا در مشاوره با نهاد های سیاسی، مدنی و دولتی کشور زمینه را جهت اصلاح بیشتر روند انتخابات آماده ساخته و طرح های مشخص را در این زمینه ارایه نماید. همچنین دولت متعهد می‌گردد که زمینه را برای حضور حزب اسلامی افغانستان در روند اصلاحات نظام انتخاباتی فراهم سازد. اصلاح نظام انتخاباتی اگر بنابر کمبود وقت معطوف به انتخابات پیشرو نمی‌تواند باشد، دولت در مشاوره با تمامی نهاد های ذیربط متعهد به تعدیل نظام انتخاباتی مبتنی بر نظام انتخاباتی متناسب حزبی می‌باشد. همچنین در ساختار های انتخاباتی حضور حزب اسلامی افغانستان در مطابقت با قانون تأمین می‌گردد.

ماده نهم:

رهبر جهادی افغانستان گلبدین حکمتیار از طرف رئیس جمهور اسلامی افغانستان طی فرمانی خاص بخاطر تأمین صلح در کشور و تلاش های شان برای آزادی افغانستان مورد اعزاز و احترام خاص قرار می‌گیرد.

ماده دهم:

رهبر حزب اسلامی می‌تواند دو یا سه محل مناسب را برای اقامت خویش در افغانستان انتخاب نموده و دولت تدابیر لازم امنیتی و مصرف معین و معقول را برای وی فراهم می‌سازد.

ماده یازدهم:

دولت جمهوری اسلامی افغانستان مصونیت قضایی رهبر و اعضای حزب اسلامی را در رابطه با اقدامات سیاسی و نظامی گذشته با امضاء و در مطابقت با این موافقتنامه تضمین می‌نماید. همچنین دولت اسلامی افغانستان متعهد می‌گردد که زندانیان و اسرای حزب اسلامی افغانستان را که شامل لیست توافق شده بوده و مرتکب جرایم جنایی نشده باشند و دعوی حق الناس علیه آنها وجود نداشته باشد، از طریق کمیسیون علنی که بدین منظور تشکیل می‌گردد در اسرع وقت که بیشتر از سه ماه نباشد رها سازد. حزب اسلامی افغانستان متعهد می‌گردد تا افراد رها شده حزب اسلامی، به میدان جنگ علیه دولت جمهوری اسلامی افغانستان نرفته و به هیچ گروه مسلح غیرقانونی و تروریستی نپیوندند. نظارت بر روند حل و فصل هر نوع اختلاف در این رابطه به کمیسیون مشترک اجرایی با حسن نیت سپرده می‌شود.

ماده دوازدهم:

بمنظور استحکام هر چه بیشتر حکومت وحدت ملی و جهت ایجاد فضای اعتماد میان دولت و حزب اسلامی افغانستان، رهبری دولت جمهوری افغانستان متعهد می‌گردد که حضور رهبری حزب اسلامی افغانستان در روند مشورتی برای تنظیم و تحقق سیاست های مهم دولتی و کشوری تأمین نماید.

ماده سیزدهم:

د پاپو شمیره: له 2 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ

دولت جمهوری افغانستان خود را مؤظف می‌داند تا شرایط لازم را برای حضور و مشارکت حزب اسلامی افغانستان در نهاد های دولتی مطابق با قانون اساسی فراهم سازد. چگونگی چهارچوب مناسب و قابل قبول برای تحقق این امر از طرف شورای عالی صلح در تفاهم با هیأت حزب اسلامی افغانستان تنظیم و به مقام ریاست جمهوری پیشنهاد می‌گردد.

ماده چهاردهم:

دولت جمهوری اسلامی افغانستان متعهد می‌گردد طبق قانون، افراد و قومندانان واجد شرایط حزب اسلامی افغانستان را که علاقمند به خدمت باشند جذب نیرو های دفاعی و امنیتی کشور نماید. همچنین جمهوری اسلامی افغانستان متعهد است تا زمینه ادغام قانونی، با عزت و پایدار آنها را در جامعه تأمین نماید. چگونگی تحقق این ماده از طریق کمیسیون مشترک اجرایی تنظیم می‌گردد.

ماده پانزدهم:

دوره انفصال آن عده از ماموران و افسران حزب اسلامی افغانستان که قبلاً در اداره های دولتی خدمت نموده و انفصال از خدمت شده اند، در صورتیکه بتوانند اسناد قانونی ارایه نمایند طبق قانون دوره خدمت آنها محسوب شده و جذب مجدد آنها بر اساس شرایط قانونی صورت می‌گیرد.

ماده شانزدهم:

دولت جمهوری افغانستان متعهد می‌گردد تا برای حل مشکلات مهاجران کمپ نصرت مینه و سایر مهاجران افغانستان مقیم پاکستان و ایران و بازگشت داوطلبانه، با عزت و پایدارشان به وطن اقدامات همه جانبه را از جمله تهیه زمین برای سرپناه با امکانات لازم در کابل و سایر ولایت های کشور بعهده گیرد. در این راستا دولت جمهوری افغانستان متعهد می‌گردد تا در گام نخست زمینه عملی عودت داوطلبانه در حدود 20 هزار خانواده مهاجر را به کمک جامعه جهانی بین الملل هموار سازد. همچنین دولت جمهوری افغانستان در جهت رسیدگی به بازماندگان شهدا و معلولان حزب اسلامی افغانستان مانند سایر شهدا و معلولان کشور اقدامات لازم را بعهده گیرد. چگونگی اعمال این برنامه توسط کمیسیون مشترک اجرایی تثبیت و تنظیم خواهد شد.

ماده هفدهم:

بازگشت آن عده از شخصیت ها و منسوبان حزب اسلامی که در خارج از کشور زندگی می نمایند طبق این موافقتنامه صورت می‌گیرد.

بخش دوم، تعهدات حزب اسلامی افغانستان

ماده هجدهم:

بعد از اعلام رسمی این موافقتنامه از سوی شورای عالی صلح و دولت جمهوری اسلامی افغانستان، حزب اسلامی افغانستان رسماً اعلام می‌نماید که بخاطر مصالح کشور و قطع دایمی جنگ و خشونت و تأمین صلح پایدار بعنوان حزب مهم سیاسی در کشور فعالیت نموده، قانون اساسی را رعایت، آتش بس دایمی را برقرار و هر نوع تحریکات نظامی اش را متوقف و تشکیلات نظامی خویش را منحل می‌سازد. کمیسیون مشترک اجرایی تدابیر لازم را برای تحقق این ماده در اسرع وقت فراهم می‌سازد. همچنین حزب اسلامی افغانستان متعهد می‌گردد تا آن عده از اسرایی را که در قید اسارت بسر می‌برند با امضای این موافقتنامه در اسرع وقت رها و تسلیم دولت افغانستان نمایند. دولت جمهوری افغانستان تدابیر لازم را برای امنیت افراد حزب اسلامی افغانستان بعهده می‌گیرد.

ماده نوزدهم:

حزب اسلامی افغانستان متعهد است که بعد از امضای این توافقنامه اعلام نماید که هیچگونه رابطه با گروه های تروریستی و سازمان های مسلح غیرقانونی برقرار ننموده و از آنها حمایت نمی‌کند.

ماده بیستم:

حزب اسلامی افغانستان خود را متعهد می‌داند تا بعنوان یک حزب سیاسی در امر دفاع و تأمین امنیت پایدار در سراسر کشور با دولت وحدت ملی افغانستان همکاری نموده و بعنوان یک حزب رسمی سیاسی دفاتر خود را در مرکز و ولایت ها فعال سازد.

ماده بیست و یکم:

حزب اسلامی افغانستان آمادگی کامل دارد تا با درک مسوولیت های دینی و تاریخی اش در جهت تأمین صلح و ثبات دایمی در افغانستان تلاش کند و در این راستا از تلاش های دولت جمهوری اسلامی افغانستان حمایت نماید.

فصل سوم: متفرقه

د پاپو شمیره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

ماده بیست و دوم:

این موافقتنامه به عنوان سند معتبر رسمی بین دولت جمهوری اسلامی افغانستان و حزب اسلامی افغانستان با مدیریت و وساطت شورای عالی صلح افغانستان از تاریخ امضای آن دارای اعتبار بوده و قابل اجراء می‌باشد. هر تغییری که بعد از امضای این سند توسط یکی از طرفین تقاضا می‌شود باید به شکل کتبی و بعد از موافقت هر دو طرف وارد این سند گردد.

ماده بیست و سوم:

به منظور نظارت و تحقق همه جانبه این موافقتنامه، هر دو طرف به ایجاد یک کمیسیون مشترک اجرائی که از نمایندگان با صلاحیت دو طرف تشکیل می‌گردد، موافقت می‌نمایند. کمیسیون یاد شده تحت نظارت شورای عالی صلح دولت جمهوری اسلامی افغانستان فعالیت‌های خود را انجام می‌دهد.

ماده بیست و چهارم:

در صورت بروز هر نوع اختلاف ممکن در این موافقتنامه طرفین اختلاف مذکور را از طریق مشورت و مذاکرات دوستانه و با حسن نیت در کمیسیون مشترک که اعضای آن از سوی طرفین تعیین می‌گردند و تحت مدیریت و اشراف شورای عالی صلح فعالیت می‌نمایند، حل می‌نمایند.

ماده بیست و پنجم:

این توافقنامه در سه فصل و بیست و پنج ماده تنظیم شده است که به امضای طرفین می‌رسد: محمد اشرف غنی رئیس جمهور افغانستان، گلبدین حکمتیار رئیس هیئت حزب اسلامی افغانستان، پیر سید احمد گیلانی رئیس شورای عالی صلح و محمد امین کریم.

پس از مذاکرات طولانی به قول منابع رسمی که از آغاز تا انجام مدت دو سال را در بر گرفت (و منابع مطلع غیر رسمی می‌گویند تماس برای صلح بین دو جانب در 2010 آغاز یافت) بالاخره موافقتنامه صلح بین حکومت وحدت ملی افغانستان و گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان در اول سپتمبر 2016 در کابل امضاء شد و در بیست و نهم سپتمبر متن رسمی آن بعد از امضای این موافقتنامه بین اشرف غنی رئیس جمهور افغانستان و گلبدین حکمتیار که از طریق ویدیو کنفرانس امضاء شد، نشر گردید. از آن به بعد روی آمد آمد آقای حکمتیار تا همین اکنون که تقریباً شش ماه از آن می‌گذرد، صحبت می‌شود و قرار است تا سه هفته دیگر وارد کابل شود.

حکومت افغانستان سه منزل را در بهترین و مصون ترین محل کابل یعنی در منطقه دارالامان که خانه اشرف غنی نیز در آن محل موقعیت دارد، برای آقای حکمتیار تعیین کرده است.

از صحبت های آقای کریم امین نماینده با صلاحیت حزب اسلامی واضح می‌گردد که دولت برای تأمین رهایش و آذوقه و اعاشه و اباطه پنجم صد محافظ آقای حکمتیار و تربیه و آموزش دو صد محافظ خاص او در دستگاه امنیتی افغانستان هم متعهد است علاوه برای بیست هزار خانواده حزب اسلامی که از پاکستان و ایران به افغانستان می‌آیند دولت باید مناطق رهایشی برای آنها تعیین نماید. اینکه اعمار این مناطق هم به دوش دولت است یا نه معلوم نیست.

کریم امین، نماینده با صلاحیت حزب اسلامی به رهبری گلبدین حکمتیار روز (یکشنبه ۱۷ دلو) در کابل گفت که خلع سلاح افراد این گروه، مشمول توافقنامه صلح با حکومت افغانستان نیست اما، تأکید کرد که حزب اسلامی متعهد است تا شاخه نظامی‌اش را منحل سازد.

این نماینده حزب اسلامی، می‌پذیرد که بودن این جنگ افزارها، در درازمدت یک خطر جدی خواهد بود. وی می‌افزاید: «سلاح در زمین گذاشته شده، آتش بس شده، در این توافقنامه تسلیمی سلاح مطرح نیست، بلکه انحلال بخش نظامی است. امکان ندارد که در یک منطقه مجاهدین حزب اسلامی، خلع سلاح شوند و یا سلاح شان را به زمین بگذارند. درحالی که مورد تهدید امنیتی کسانی استند که هنوز هم می‌خواهند جنگ را ادامه بدهند و خون ریزی ادامه پیدا بکند»

در همین حال، وزارت دفاع ملی در عکس العمل به این گفته ها هشدار می‌دهد که حزبی که فعالیت های نظامی داشته باشد، به رسمیت شناخته نخواهد شد و نیز افرادش خلع سلاح خواهند شد. در توافقنامه روشن است که کسانی که به پروسه صلح می‌پیوندند، سلاح خود را به دولت جمهوری اسلامی افغانستان تحویل دهند. ولی این سوال در ذهن هر افغان مطرح است که آیا واقعاً حزب اسلامی و گلبدین حکمتیار رهبر این حزب که نزد مردم افغانستان یکی از مهره های اصلی ویرانی شهر های افغانستان مخصوصاً کابل و کشته شدن شصت و پنج هزار باشنده این شهر در راکت بارانهای بی رحمانه میباشد، در پی آوردن صلح در افغانستان است و یا اخذ موقف و زعامت؟ ادامه دارد

د پانوی شمیره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ